

Saturs

Ievads. Kad mūsu pasaule tiek apgriezta ačgārnī 5

I DAĻA. MĒS PAŠI

1. Labā vēsts par to, ka Dievs jums netic.
Nespēja ticēt pašam sev 25
2. Bet ja nu es vienkārši vēlos būt parasts cilvēks?
Nespēja kļūt ievēribas cienīgam 42
3. Ej mājās, sirds, tu esi piedzērusies.
Nespēja sekot savai sirdij 60

II DAĻA. MŪSU DZĪVE

4. Supermammās, supertēti un citi neeksistējoši cilvēki.
Nespēja būt perfektam vecākam 81
5. Manam altārim ir dīzeļmotors.
Nespēja atrast savu aicinājumu 98
6. Mīlestība jūsu laulību neuzturēs.
Nespēja atrast savu īsto mīlestību 116

III DAĻA. MŪSU DRAUDZES

7. Celsim mūrus un raksim grāvjus?
Nespēja nošķirties 137
 8. Nav tādas lietas kā personīgas attiecības ar Jēzu.
Nespēja ticēt privāti 155
 9. Sv. Hipermarketa draudze.
Nespēja uzskatīt, ka vairāk ir labāk 174
- Epilogs 190

Ievads

KAD MŪSU PASAULE TIEK APGRIEZTA AČĢĀRNI

Dažu jūdžu attālumā no Sanantonio centra, apmetusies netālu no dažām pilsētas senākajām apkaimēm, stāv savdabīga mājiņa ar zilu apšuvumu un baltām kolonādēm. Tās iekšpusē atrodas tūkstošiem grāmatu. Miera stājā tās stāv uz plauktiem, kas izstiepušies no grīdas līdz pat griestu velvēm. Dažas juku jukām guļ cita citai virsū uz izbalējušā zaļā paklāja. Tur atrodas lēti romāni mīkstos vākos ar nobrūnējušām lappusēm, biezi filozofisku darbu sējumi, krāsaini ceļojumu žurnāli. Istabas, kurās reiz rotaļājās bērni, pāri nodevās sapņiem un ģimenes piedalījās kopīgā maizes laušanā, nu ir kļuvušas par patvērumu ikvienam, sākot ar Aristoteli un beidzot ar Dostojevski. Gaisā vēdī gudrības un senatnes pelējuma dvaka.

Dažiem tas ir tikai vecs lietotu grāmatu veikaliņš, taču man tas ir templis mūžam meklējošajam cilvēces prātam, kurš ar tinti uz papīra cenšas notvert kaut nedaudz no šīs pasaules patiesības, skaistuma un noslēpuma.

Kad pēdējoreiz apmeklēju šo veikalu, es no plauktiem vilku laukā nejauši izvēlētas grāmatas un tās pāršķirstīju. No vienas izkrita papīra lapiņa, nolidodama uz grīdas kā putns ar salauztu spārnu. Es noliecos, lai to paceltu. Tā bija uz pusēm pārlocīta izbalējusi un nodzeltējusi lapiņa, uz kuras bija datums: 1999. gada 9. jūnijs. Šī grāmata tai bija kalpojusi

par apmetnes vietu jau gandrīz divdesmit gadus. Es to atlocīju valā un ar acīm pārskrēju tajā rakstītajam.

Uz tās bija uzskricelēti divi īsi, taču ļoti svarīgi jautājumi. Es tos izlasīju un tad pārlasīju vēlreiz, tikai lēnāk. Es pasmaidīju un, atkal salocījis, atdevu šo papīra lapiņu atpakaļ grāmatai, kura to sargāja. Šo zīmīti, iespējams, bija izgājis un izlasījis vēl kāds. Šie paši jautājumi, iespējams, bija arī viņa galvā. Es domāju, ka kādā brīdī tos uzdodam mēs visi.

Pirms gandrīz diviem gadu desmitiem mūsu anonīmais draugs jautāja: “Vai ir svarīgi, kam cilvēks tic? Vai tomēr pieņemams ir jebkas, ja vien tas tev liek justies labi?”

Ko visu tikai es nebūtu gatavs atdot par to, lai varētu apsēsties blakus šim mūsu draugam un pajautāt, vai pēdējo divdesmit gadu laikā viņš ir kaut nedaudz pietuvojies atbildēm uz šiem jautājumiem! Kad tika uzrakstīta šī zīmīte, man bija divdesmit deviņi gadi. Es to izlasīju savas četrdesmit septītās dzimšanas dienas priekšvakarā. Šo gadu laikā mans dzīves ceļojums ir piedzīvojis neskaitāmus negaidītus pagriezienus un līkločus, – un vairāk neveiksmju, nekā es gribētu atcerēties. Divdesmit deviņu gadu vecumā es tīri labi biju izplānojis savu dzīvi, izpreparējis un nomarkējis patiesības ķermeni un sadalījis pasauli mazās, glītās melnās un baltās kastītēs. Es biju mācītājs, un pēc diviem gadiem man bija jāklūst par profesoru. Divus iepriekšminētos jautājumus es būtu sagrāvis ar meistarīgi uzbūvētiem argumentiem, citu pēc citas bērdams bibliskās atsauces – iespējams, ar balsī dzirdamu nicinājuma pieskaņu.

Šodien es, visticamāk, teiktu: “Ei, aizejam iedzert alu un parunājam par to!”

Šajā sarunā – tāpat kā tajā, kuru ar jums nupat iesākām, – es mēģinātu lēnām parakties dziļāk zem šo jautājumu virskārtas un pieskarties citām tēmām. Mēs varētu apspriest, ko nozīmē būt cilvēkam un vispār būt spējīgam uzdot šādus

jautājumus. Mēs varētu runāt par to, kas ir ticība, ko nozīmē tas, ka mums kaut kas ir svarīgs, un cik uzticamas (vai neuzticamas) ir mūsu sajūtas, kad runa ir par patiesību. Un tāpēc, ka es ticu, ka ir Dievs un ka Dievs mūs patiešām mīl un vēlas mums darīt labu, es šo sarunu censtos virzīt uz To, kurš ir patiesība visā Savā būtībā.

Iespējams, ka līdz tam brīdim mūsu glāzes jau būtu tukšas un mums vajadzētu pasūtīt vēl pa pudelei alus. Bet tas nekas. Dzērieni ir uz mana rēķina.

Kādā sarunas brīdī es tomēr censtos mūs novilkt lejā no tiem intelektuālajiem augstumiem, līdz kuriem mēs būtu pacēlušies, nostatīt mūsu kājas atpakaļ uz cietas zemes un parunāt par patiesību nevis abstrakti, bet iemiesotā veidā. Par Taustāmu patiesību. Par Patiesību ar matiem, asinīm un nagiem. Ar visām krustāsišanas rētām. Jo, ja mēs nekad tā arī nesākam runāt par Viņu – par Patiesību vārdā Jēzus –, tad mēs esam tikai pāris alus dzērēji amatierfilozofi, kuri piektdienas vakarā nosit savu laiku. Bet, ja par mūsu tēmu kļūs Viņš, ja mūsu prātā sāks dzīvot šis svētais un rētām klātais patiesības iemiesojums, tad mēs būsīm nonākuši līdz atbildei uz šiem jautājumiem, kas pirms divdesmit gadiem tika noglabāti kādas grāmatas lappusēs.

Tas, kurš ir Ceļš, Patiesība un Dzīvība, – Viņš un tikai Viņš – var jums pateikt, kas patiešām ir svarīgi. Un Viņš pateiks to, ka, ja ticēsiet Viņam, ja sekosiet Viņa aicinājumam būt par mācekli, tas jums, visticamāk, neļaus justies labi – dažkārt tas sāpēs kā ellē, taču tas ir vienīgais ceļš, pa kuru ir vērts iet, jo jūsu sabiedrotais būs Dievs, kurš apgriezīs jūsu dzīvi ačgārnī vislabākajā un trakākajā veidā.

Kad pasaule tiek apgriezta ačgārnī

Pret pirmajiem Jēzus sekotājiem tika izvirzītas daudzas nepatiesas apsūdzības. Imperators Nerons tos vainoja ugunsgrēkā, kas plosījās Romā 64. gadā pēc Kristus. Romiešu rakstnieks Tacīts apgalvoja, ka viņi praktizē kaunpilnas lietas un nīst cilvēku rasi. Otrā gadsimta sākumā imperatora legāts Plīnijs rakstīja imperatoram Trajānam, ka kristieši piekopj “perversu un ekstravagantu māņticību”. Tā kā viņi atteicās atzīt romiešu un grieķu dievu eksistenci, viņi tika apzīmogoti kā ateisti. Daži pretinieki pat izplatīja apkaunojošus melus, ka viņi “praktizē seksa orgijas, incestu un kanibālismu”.¹ Šodien mēs to sauktu par nomelnošanas kampaņu, ko veic viltus ziņu izplatītāji.

Bet viena no kristiešu virzienā raidītajām apsūdzībām bija daudz tuvāk patiesībai: viņu pretinieki Tesalonikā apgalvoja, ka šie Jēzus sekotāji ir “rada nemieru”² (Apd 17:6). Viņi nebija tālu no patiesības. Taču viņi nesaprata, ka galvenais vaininieks bija pats Dievs, kuru šie kristieši pielūdza. Viņš paņēma mūsu zemeslodi Savās rokās, apgāza to otrādi un spēcīgi satricināja. Trīcot no cilvēku pašpaļāvības, no zemes atdalījās tās mūžsenie pamati. No kapiem kā korķi no šampanieša pudelēm izsprāga līķi. Pilīs iegāzās prostitūtas un spītālīgie, bet karaļi nogrima ielu dubļos. Dievs nodarbojās ar Savu iecienītāko hobiju: pievīla jebkādas mūsu cerības par to, kā cienījamai un godājamai dievībai vajadzētu izturēties. Viņš patiešām visu apgriezta ačgārnī.

Kopš šī pasaules satricināšanas brīža, kas notika pirmajā gadsimtā, nekas nav mainījies. Dievs pavisam noteikti nav

¹ Šo citātu oriģinālos avotus un plašāku diskusiju par šīm apsūdzībām sk.: Larry Hurtado, *Destroyer of the Gods: Early Christian Distinctiveness in the Roman World* (Waco, TX: Baylor University Press, 2016), 1. nodaļu.

² Bībeles tulkojumā angļu valodā (*King James Version, KJV*) lietota frāze: *turned the world upside down* (apgriezuši pasauli ačgārnī) – tulk. piez.

kļuvis par nepilna laika remontdarbu veicēju, kurš gaida mūsu telefona zvanu, tiklīdz kaut kas ir jālabo. Kad Viņš iejaucas mūsu dzīvē, Viņš uzsāk ilgstošu dekonstrukcijas un rekonstrukcijas procesu. K. S. Lūiss to apraksta šādi:

“Iztēlojieties sevi kā dzīvu māju, kurā ierodas Dievs, lai to pārbūvētu. Sākumā jūs varbūt saprotat, ko viņš dara. Viņš salabo notekcaurules, aiztaisa caurumus jumtā u. tml. Jūs zinājāt, ka šie labošanas darbi ir nepieciešami, un tādēļ neesat izbrīnīts. Taču pēkšņi viņš sāk izrīkoties ar māju tā, ka jums tiek sagādātas neciešamas sāpes, un tas šķiet pilnīgi nesaprotami. Ko gan viņš ir iedomājies? Izskaidrojums ir tāds, ka viņš būvē pavisam citādu māju nekā to, kuru jūs bijāt iztēlojies. Viņš izlauž kādu mājas spārnu un uzbūvē papildu grīdu, tad viņš sāk celt torņus un veidot iekšējo pagalmu. Jūs domājāt, ka no jums iznāks maza, jauka vasarnīca, bet viņš tās vietā ceļ pili, jo ir iecerējis nākt un pats apmesties šeit uz dzīvi.”³

Kad Jēzus “sāk izrīkoties ar māju tā, ka jums tiek sagādātas neciešamas sāpes”, kad Viņš mūsu dzīvē darbojas tā, ka “tas šķiet pilnīgi nesaprotami”, tad Viņš patiešām kaut ko paveic. Viņš izdauza lielus caurumus nokrāsotajā mūsu pašu gudrības ģipškartona apmetumā, lai atsegtu iekšpusē esošās brusas, kuras apsēduši termīti. Viņš uzplēš paklāju, lai uzrādītu divarpus centimetru platu plaisu pamatos. Labošana un uzpošana, kam, pēc mūsu domām, vajadzēja aizņemt pāris mēnešu, izrādās, ilgs mūža garumā. Bet Kristus neiebilst. Viņš taču ir uzaudzis galdnieka mājās. Un Viņš šo nesteidzību izbaudīs. K. S. Lūiss saka, ka Viņš “iecerējis nākt un pats apmesties šeit uz dzīvi”, bet patiesībā Viņš jau ir ievācies, salicis atvilktnēs Savu apakšveļu un zeķes un aplicis Savu instrumentu jostu. Viņš šeit ir uz ilgu laiku.

3 Lūiss, K. S. *Vienkārši kristietība* (Rīga: Klints, 2007).

Jēzus darbs mums un mūsos šķiet nesaprotams, jo mums nemaz nav lemts to izprast. Tas ir absurds. Pāvils to sauc par Dieva ģeķību (1Kor 1:25). Profesores Pasaules filozofijas kursā Viņš par Savu ačgārno gudrību dabūs lielu un treknu divnieku. Jēzus neuzrakstīs pareizas atbildes pat uz elementārākajiem jautājumiem.

Jautājums: “Kā jūs varat izglābt savu dzīvību?”

Dievs: “To zaudējot.”

Jautājums: “Kuri ir vislielākie?”

Dievs: “Aizmirstie, anonīmie, mazākie.”

Jautājums: “Kā jūs varat izvirzīties priekšgalā?”

Dievs: “Pirmajā vietā liekot visus citus.”

Jēzus ne tikai krāso pāri līnijām. Viņš apgriež lapu uz otru pusi un uzzīmē pavisam jaunu attēlu. Viņa domāšanas veids (un mūsu prāta pārveidošana), Viņa rīcības veids (un mūsu rīcības pārorientēšana) un Viņa runas veids (un mūsu mēles pārmācīšana no jauna) mums ir tik sveši, ka gandrīz katrā situācijā, kurā Viņš pieskarsies mūsu dzīvei, mūsu pirmā reakcija būs lūgšanās, lai Viņš tā nerīkojas.

Dieva gudrība un ceļi šķiet tik bezdievīgi nevis tāpēc, ka tie tādi ir, bet tāpēc, ka tie neatbilst mūsu priekšstatiem par to, kā dievībai būtu jārīkojas un kur tai vajadzētu atrasties. Pēc savas dabas un audzināšanas mūsu sirds Viņu meklē nepareizās vietās. Mēs raugāmies uz debesīm, kamēr Viņš visu šo laiku ir apmeties lejā pie mūsu kājām. Mēs meklējam Viņu panākumos, kamēr Viņš gaida mūs neveiksmēs.

Ir jau gana slikti, ka mēs piedzimstam ar sirdi, kas ir “ļauņprātīgi lokana pret visu” (Jer 17:9). Bet vēl sliktāk ir tas, ka šī pati sirds tiek arvien vairāk maldināta ar katru jaunu dienu. Mūs apmuļķo kultūras balsu kakofonija, kas bez mitas par Dievu stāsta jaukus meliņus, kam mēs esam gatavi ticēt, jo šie meliņie apgalvojumi baro mūsu ego. Mūsu kultūras sekulārā

garīguma izplatītāji un reliģiskās pašpalīdzības piekritēji gri-
bētu, lai mēs ticētu Dievam, kurš tic mums. Būdam pa pusei
karsējmeitene, pa pusei dzīves koučs, šis “Jēzus” ir pilnībā
nodevies mūsu pašrealizācijai un iespējām pašapliecināties,
un mūsu personīgā laime ir mūsu īstenā pestīšana.

Disnejs un Holivuda nebūt neaprobežojas tikai ar izklaides
piedāvāšanu, bet reklamē tādu uzskatu par cilvēka dabu, kas
slavina baudu kā augstāko labumu, bet būšanu normālam vai
viduvējam pasludina par milzīgu apkaunojumu, kā arī pret
reliģiju kā tādu – bet jo īpaši pret kristietību – bieži vien iz-
turas kā pret kājai pieķēdētu čuguna lodi, kas mums neļauj
baudīt neatkarīgu, bezrūpīgu eksistenci, dzenoties pakal sa-
viem sapņiem. No brīža, kad mēs pie rīta kafijas pārlūkojam
Facebook, līdz pat brīdim, kad vakarā skatāmies savu iecie-
nītāko *Netflix* drāmu, mūs pārpludina vēstījumi par cilvēka
dabu, par to, kas pasaulē ir svarīgs, un Dieva vietu mūsu
dzīvē. Šie vēstījumi reti kad ir skaidri un nepārprotami. Tie
ir ievīti Holivudas vēstījumos, reklāmās, filmu varonēs un
varoņos. Taču to ietekmi uz cilvēku uztveri – mūsu uztveri –
nedrīkstētu novērtēt par zemu. Mūsu sirds ieradumi parasti
veidojas brīžos, kad pat neapzināmies, ka tas notiek.

Nemot vērā to, ka mūsu sirds ir nomaldījusies jau laikā,
kad vēl esam autiņbiksītēs, un to, ka 99 % kultūras vēstī-
jumu par Dievu ir reliģiskas blēņas, nav pārāk šokējoši, ka
brīdī, kad Jēzus parādās pie mūsu durvīm, mēs tās parasti
aizcērtam tieši Viņa deguna priekšā. Viņš nepārdod to, ko
mēs vēlamies pirkt. Patiesībā Viņš neko nepārdod. Viņš visu
atdod bez maksas. Jēzus jau ir samaksājis rēķinu mūsu vietā.
Viņš ir ieradies, lai dāvātu mums dzīvību. Lai sniegtu mums
cerību. Lai pārpārēm dāvātu mums gudrību. Problēma ir tā,
ka visu šo Viņa dzīvību, cerību un gudrību mēs vienkārši
nevērtējam košera līmenī. Tas nav tas, ko mēs, pēc mūsu

domām, vēlamies. Tas pat nav arī tas, ko, mūsaprāt, mums gribētu Dievs.

Tātad Jēzum te ir kāds darbiņš veicams. Viņam nāksies apgriezt mūsu pašu pasaulītes ačgārni. Labi, ka Viņam tas patīk. Mūsu sirds atjaunošana un mūsu dvēseles kompasa pārkalibrēšana Dievam sagādā prieku. Šajā lietā Viņš ir meistars. Tā ir Viņa dzīvi mainošā, cerību dāvājošā, gudrību dodošā mīlestība darbībā.

Jēzus mums teica, lai lūdzam Tēvu: “Tavs prāts lai notiek,” un tam bija būtisks iemesls. Viņa griba un mūsu griba parasti atrodas pretējos vilkšanas virves galos, un starp mums atrodas dubļu peļķe. Viņš velk mūs tieši to lietu virzienā, kuras mums liekas smieklīgas, tādas, kuras neatbilst mūsu līmenim, nesniedz piepildījumu un sāpina. Mēs Viņu velkam turp, kur, pēc mūsu un mūsu sabiedrības domām, mēs jutīsimies svarīgi, apmierināti, lepmi un laimīgi.

Tādējādi lielākie mūsu labā darītie Dieva darbi konkrētajā brīdī bieži vien šķiet kā mūsu bojāeja. Un daudzējādā ziņā tieši tā arī ir. Viņš velk mūs cauri dubļu peļķei. Viņš mūs pārtaisa, atbrīvo no neskaidrības un maldiem. Gluži tāpat kā pirms Lieldienām ir jānāk krustam, arī mums Kristū ir jānomirst “pasaules pirmspēkiem” (Kol 2:20), tās pieņēmumiem un pseidogudrībai, lai mēs varētu augšāmcelties ar jaunām, Gara apgaismotām acīm. Un šīs jaunās acis, kuras uz lietām raugās no dievišķas perspektīvas, rādīs mūsu kājām ceļus, kuri ved uz tiem svētīgajiem sasniegumiem, kādus sniedz neveiksmes.

Kad par mūsu sasniegumiem kļūst neveiksme

Džordžs Formens uzauga ar izsalkušu vēderu un dusmām aptaukojušos sirdi. Kaunēdamies skolas kafejnīcā atklāt savu nabadzību, viņš nēsāja līdzi brūnu papīra pusdienu maisiņu.

Tas bija tukšs. Savas dusmas viņš izgāza ar dūrēm, sākumā ielās un vēlāk – boksa ringā. Uz paklāja gāzās pretinieks pēc pretinieka, un teju divmetrīgais Formens nepārspēts lauza savu ceļu uz uzvaru. Šis milzis ar dzelzs dūri šķīta neapturams.

Leģendārais Muhameds Ali 1974. gadā izaicināja Formenu uz cīņu par čempiona titulu. Visas likmes tika liktas uz Formenu, kurš bija divdesmit piecus gadus vecs un septiņus gadus jaunāks par Ali. Raundu pēc raunda Ali saņēma visu, uz ko Formens bija spējīgs. Nāca trieciens pēc trieciena, taču Ali palika uz kājām un pat ņirgājās par savu pretinieku. Formens pamazām kļuva vājāks. Astotajā raundā Ali zibens ātrumā trāpīja Formenam ar labās rokas sitienu, kas viņu nogāza zemē. Pēc deviņām sekundēm viņš grīlodamies piecēlās atpakaļ kājās, tomēr tiesneši neļāva cīņu turpināt. Par uzvarētāju tika pasludināts Ali. Un Formens pirmo reizi norija rūgto zaudējuma tableti.

Trīs gadus vēlāk Puertoriko viņš atgriezās ringā, lai stātos pretī citam cīkstonim, Džimijam Jangam. Ja Formens uzvarētu šajā mačā, viņam būtu iespēja vēlreiz cīkstēties ar Ali un atgūt savu titulu. Abi cīnījās viens pret otru, taču neviens neguva pārsvaru. Līdz pienāca devītais raunds. Formens saņēma sitienu, kas viņu nogāza uz ceļiem. Viņam izdevās piecelties, taču viss bija beidzies. Tiesneši uz pjedestāla atkal uzcēla viņa pretinieku. Formens vēlreiz cieta neveiksmi, tikai šoreiz sāpes bija daudz dziļākas.

Pēc cīņas Formens, vēl aizvien apdullis, staigāja šurpu turpu pa ģērbtuvī. Viņš domāja, ka nomirs. Viņš teica, ka burtiski esot varējis “telpā saost nāves smaku”. Viņš sāka lūgt, lai Dievs saudzē viņa dzīvību. Pēkšņi viņš sabruka, sajuzdamies tā, it kā atrastos “dziļā, tumšā izgāztuvē, kurā nav itin nekā”. Pēc brīža, nometies garšļaukus uz galda, viņš sev teica: “Man vienalga, vai šis ir nāves brīdis. Es tik un

tā ticu, ka ir Dievs.” Tikko viņš to bija pateicis, “pasniedzās kāda milzīga roka un satvēra viņu”. “Es nolēcu no galda un sāku kliegt: “Manī ir atdzīvojušies Jēzus Kristus! .. Man jāglābj pasaule!”” sacīja Formens. “Šī pieredze mani pilnībā izmainīja.”²⁴

Šīs divas neveiksmes un nāves tuvuma pieredze pēc otrās neveiksmes Formenam bija izšķirošie brīži. Viņš pameta savu boksera karjeru. Pēc kāda laika viņš kļuva par mācītāju un veltīja laiku un resursus, lai palīdzētu jauniešiem. Atskatoties atpakaļ, viņš teica, ka tas bija tā, it kā visa viņa biogrāfija būtu tikusi apgriezta ačgārnī. Par īsto neveiksmi viņš tagad uzskatīja panākumus, ko bija guvis savas karjeras sākumā, jo viņam tie vairs nebija nekā vērti.

Formena neveiksmes pieredze sagrāva viņu vislabākajā veidā, kāds vien iespējams. Tā sabojāja viņa priekšstatu par to, ko viņš uzskatīja par labu dzīvi. Pirms neveiksmes viņa mērķtiecību baroja vēlme pēc cīņas, uzvaras, iespējas paskatīties no augšas uz pārspēto pretinieku. Viņa dzīves mērķis bija būt īpašam, būt čempionam. Citiem vārdiem sakot, Formena priekšstats par labu dzīvi bija tāds, ka visa dzīve griežas tikai un vienīgi ap viņu. Viņa vēlmēm. Viņa sapņiem. Viņa vēlmēm. Tikai pēc tam, kad viņš bija norījis šo rūgto sakāves tableti, viņš sāka sagaršot saldo cerību uz kaut ko pavisam jaunu, kaut ko labāku. Lai cik ļoti tas sāpēja, lai cik ļoti tas bija pretrunā ar visu, ko Formens vēlējās, neveiksme bija Dieva dāvana.

Kad Dievs kā dāvanu mums atsūta neveiksmi, mēs bieži vien paņemam burvju marķieri un uz iepakojuma uzrakstām: “Atgriezt sūtītājam!” Paldies, bet nē. Mēs to nevēlamies. Acīmredzot Kungs to ir nosūtījis nepareizajam cilvēkam. Tā

4 Michael May, “Total Failure: How George Foreman’s Losses Showed Him the Light,” *All Things Considered*, May 24, 2017, <http://www.npr.org/2017/05/24/528995768/total-fail-ure-how-george-fore-losses-es-showed-him-light.light>.
Visi citāti ņemti no šī raksta.

domāta tam neveiksminiekam otrā ielas galā, kurš nekad nepļauj zālienu un kura suņi visu nakti rej. Nav iespējams, ka tā būtu domāta mums. Es gribu teikt, ka runa nav tikai par to, ko mēs nevēlamies, bet arī par to, ko mēs esam Dievam lūguši. Tā nu Viņš ierodas mūsu mājas priekšā, lai pats mums to pasniegtu.

Jā, tas ir jums.

Lielas un mazas neveiksmes ir veids, kā Dievs mums atver acis, lai mēs ieraudzītu to, ko citādi mēs nekad neieraudzītu. Ja Formens nesakauts būtu turpinājis ceļu, uzvarēdams katrā cīņā, viņam nemainīgi būtu palicis izkropļots priekšstats par to, kas patiesībā ir dzīve. Dievs izmanto atsevišķas neveiksmes, lai novirzītu mūs no ceļa, pa kuru ejam, un atgrieztu mūs uz tā ceļa, pa kuru iet Viņš pats – uz ceļa, kur Viņš turpina apgriezt mūsu pasauli ačgārni.

Šajā ceļā mēs sākam mācīties kaut ko neparastu. Mēs saprotam, cik kristietība ir dīvaina, cik tā ir nestilīga un nepopulāra. Jo, raugoties no pasaules perspektīvas, no veselā saprāta viedokļa, Jēzus un Viņa sekotāji ir apkaunojošu neveiksminieku bariņš. Mēs neticam, ka dzīve griežas tikai ap mums. Mēs nespējam sekot savai sirdij. Mums neizdodas veidot tādu laulību un būt tādiem vecākiem, kādiem, pēc pasaules domām, mums vajadzētu būt. Mums pat neizdodas būt tādai baznīcai, kura ir sociāli pieņemama un reliģiski gudra saskaņā ar vispārpieņemtajiem cilvēku standartiem. Uz Dieva ceļa mēs uzzinām (un bieži vien tā ir rūgta mācība), ka ikreiz, kad pasaule pieceļas kājās, lai aplaudētu mums, pastāv liela varbūtība, ka mēs darām ko galīgi nepareizu. Savukārt pievilt pasauli nozīmē dzīvot šo ačgārno garīgo dzīvi.

Labā dzīve

Ja jūs patiešām vēlaties izprast, kas ir pamatā tam, kam kāds cilvēks tic un kas to virza it visā, sākot ar attiecībām un beidzot ar karjeru, dzīvesvietas izvēli un nereti arī to, par ko viņš balso, pavaicājiet viņam, ko viņš uzskata par labu dzīvi.

Tas ir viens no tiem jautājumiem, uz kuriem apzināti vai neapzināti (parasti – otrs variants) atbildi sniedzam mēs visi. Mūsu prātā ir kāds īpašs redzējums, mūsu sirdij ir kāda virzība uz to, kas, mūsaprāt, mums nāks par labu. Uz to, ko mēs uzskatām par dzīvi, kādu ir vērts dzīvot. Iespējams, realitātē mēs šādu dzīvi dzīvojam vai arī nedzīvojam. Iespējams, tā ir tikai sapnis. Bet tā tik un tā tiek dzīvota, vedot mūs noteiktā virzienā, ietekmējot mūsu lēmumus, un tai ir liela nozīme mūsu emocionālajā un garīgajā labklājībā.

Daudziem laba dzīve nozīmē labu lietu pārpilnību: skaista māja, lieli uzkrājumi, daudz rotaļlietu, jaunākās ierīces. Tai raksturīga iegāde un patēriņš, iegūstot un izbaudot tās lietas, kuras, viņuprāt, tiks to sirdij atplaukt smaidā. Citiem labu dzīvi definē sasniegumi. Kad es beigšu studijas, kad saņemšu paaugstinājumu amatā, kad iegūšu šo trofeju, kad zaudēšu kilogramus, kad sasniegšu pensijas vecumu, tad beidzot dzīvošu labu dzīvi.

Vēl citiem viss ir atkarīgs no tā, kā viņus redz vai kā pret viņiem izturas citi cilvēki. Dzīve būs laba tad, kad cilvēki beidzot pieņems mani tādu, kāds es esmu, kad mani vecāki ar mani leposies, kad mana sieva uz mani skatīsies ar apbrīnu, kad mans vīrs sāks izrādīt simpātijas pret mani, kad cilvēki neuzskatīs mani par neglītu vai resnu, par invalīdu, nabadzīgu vai depresīvu cilvēku. Viņiem laba dzīve spoguļojas vienīgi citu cilvēku acīs. *Viņu* uzskatos par *manu* vērtību un pieņemamību.

Un mēs varētu turpināt. Katram ir kāds kritēriju kopums, pēc kura viņš definē dzīvi, kādu ir vērts dzīvot. Labu dzīvi. Svētīgu dzīvi.

Tomēr reti kad jūs sastapsiet kādu, kurš sacīs, ka labā dzīve sākas ar nāvi. Nomiršana nozīmētu labās dzīves beigas, vai ne? Tikai ne ticīgajiem. Tas ir tās vienīgais iespējamais pirmsākums. Ja vispirms netiek piedzīvota nāve, tad nav iespējams dzīvot to labo dzīvi, kādu mūsu Kungs vēlas, lai mēs dzīvotu. Dieva labā dzīve sākas ar mūsu nāvi.

Apdomājiet, cik tas ir nenormāli! Gandrīz katrā situācijā, kad vēlamies panākt pārmaiņas sevī, ko mēs darām? Mēs sākam ar to, kas mums jau ir, un būvējam uz tā. Ja sveru 160 kg un, uzkāpjot vienu stāvu augstāk, man jau ir sarkana seja, es varu iegādāties sporta kluba abonementu un nolīgt treneri. Viņa mani uzliks uz skrejceļņa, liks man pumpēt iekšā dzelzi un ēst vairāk salātu, bet mazāk šokolādes kūku. Laika gaitā es varēšu atbrīvoties no liekajiem kilogramiem, uzaudzēt muskuļus un uzlabot savu elpošanu. Mana trenere sāk ar manu ķermeni, lai cik nevesels tas arī nebūtu, un pamazām vingrina to, līdz tas ir formā.

Vai arī, ja man trūkst izglītības, es varu iestāties koledžā, apmeklēt bibliotēku un konferences. Pakāpeniski es uzkrāšu zināšanas, paaugstināšu savu *IQ* koeficientu, palielināšu savu vārdu krājumu. Es uzasināšu to prātu, kas man jau ir. Neatkarīgi no tā, vai es gribētu panākt pozitīvas pārmaiņas savā veselībā, laulībā, finansēs, darba sniegunā vai publiskās uzstāšanās jomā, es strādāšu ar to, kas man jau ir. Ja vēl-tīšu pietiekami daudz laika, pūļu, līdzekļu un neatlaidības, es varēšu kļūt par labāku uzņēmēju, dzīvesbiedru, sportistu vai studentu, kāds vēlos būt. Ceļš uz priekšu sākas tur, kur es jau esmu.

Un ir arī Dieva darba stils. Kad pie mums Savu roku pieliek Jēzus, Viņš visu dara otrādi. Viņš nesāk tur, kur mēs jau

esam. Viņš nestrādā ar to, kas mums jau ir. Viņš nevērtē mūs, nediagnosticē mūsu stiprās un vājās puses un neīsteno pašpilnveidošanās programmu. Patiesībā tas, ko mēs uzskatām par savu stipro pusi, pēc Viņa domām, bieži vien ir nopietnāka nepilnība nekā mūsu vājā puse, jo tā vairo pārliecību par sevi.

Tā vietā Kristus vienmēr izvēlas kodolkaru – Viņš mūs nonāvē. Vai, precīzāk noformulējot, Viņš mūs nonāvē, uzvelkot augšā pie krusta, kur atrodas Viņš pats. Mēs nomirstam līdz ar Jēzu. Līdz ar Viņu noasiņojam. Kopā ar Viņu tiekam aprakti un pēc tam ar Viņu kopā augšāmcelti. Dievs nav ieinteresēts mūsu uzlabošanā; Viņa misija ir mūs darīt par mirušiem. Pie krusta līdz ar Jēzu mirušiem saviem nepareizajiem mērķiem, saviem savtīgajiem sapņiem, savam egocentriskajam Visumam. Labās dzīves pirmsākums ir tikt krustāsistam līdz ar Jēzu. Jo, lai mēs būtu spējīgi pa īstam dzīvot, mums vispirms pa īstam jānomirst “atdzīvei” un “nedzīvei”⁵, kādu dzīvojām, būdami šķirti no Viņa.

Tādējādi labā dzīve ir Lielās piektdienas dzīve. Šajā dienā Dievs pats apgrieza pasauli ačgārnī, to, kas izskatījās pēc neveiksmes, vērsot pestīšanas uzvarā visu labā. Kamēr ikviens skatījās un ņirgājās par šo asiņaino, kailo, ar nāvēssodu sodīto noziedznieku, nodēvējot viņu par pilnīgu neveiksminieku, Dievs zināja, ko dara. Viņš Savu gudrību izlēma paslēpt zem muļķības aizsega. Viņš valdīja pār valstību, kuru neredzīgās cilvēka acis redzēja – un vienmēr redzēs – kā vērienīgu neveiksmi.

Un šajā muļķīgajā, neveiksmīgajā valstībā Viņš mūs ienes Savā miesā, tāpat kā mūsu miesā mājo Viņš pats. “Bet nu nedzīvoju es,” saka kristietis, “bet manī dzīvo Kristus” (Gal 2:20), jo es jau esmu izceļojis no nāves un ticis Viņā augšāmcelts. Nu nestrādāju un neatpūšos es, bet manī strādā

⁵ Šeit autors izmanto jaunradītus vārdus (angl. *un-life, non-life*) – tulk. piez.

un atpūšas Kristus. Nu nemīlu un neticu es, bet manī mīl un tic Kristus. Nu vairs tas neesmu es, kurš ir vīrs un tēvs, sieva un māte, policists vai skolotājs, mācītājs vai pilots, bet tas ir Kristus manī. Nu mūs definē mūsu vienība ar Kristu, pateicoties mūsu kopīgai nāvei un kopīgai augšāmcelšanai līdz ar Viņu. Tas ir tas, kas mēs esam. Tā mūs redz mūsu Tēvs. Un tā mums pašiem sevi ieraudzīt palīdz Gars.

Ja esam tik nesaraujami vienoti ar šādu nesaprastu glābēju, tad būsīm arī nesaprasti mācekļi. Daudzi (visticamāk, vairums) uzskatīs, ka mūsu labās dzīves apliecinājums nav loģisks. Patiesībā, lai gan viņi to, iespējams, nekad mums nepateiks acīs, viņi domās, ka mūsu dzīves izvēles ir diezgan muļķīgas, atpalikušas un pat aizvainojošas. Un es nerunāju tikai par slavenībām medijos, kas aizstāv sekulāras ideoloģijas, bet arī par kolēģiem, kaimiņiem un tiem, ar ko mums ir kopīgs uzvārds. Jēzus kalpošanas sākumā Viņa paša ģimene domāja, ka Viņš ir sagājis sviestā. Viņi mēģināja Viņu notvert un ar varu vest uz mājām, jo Viņš acīmredzami bija “bez prāta” (Mk 3:21). Reliģiskie lielmaņi paaugstināja prasības, apsūdzot Jēzu par to, ka Viņam galvā mājō dēmons. “Viņam ir Belcebuls,” viņi apgalvoja (22. p.).

Citiem vārdiem sakot, sekošana Jēzum bieži vien ir vientuļš ceļš. Tas nekādā gadījumā nav ceļš, ko izvēlēties vairākums cilvēku. Taču Kristus nekad nav apgalvojis, ka tas tāds būtu. “Ieeita pa šaurajiem vārtiem,” Viņš teica, “jo vārti ir plati un ceļš ir plats, kas aizved uz pazušanu, un daudz ir to, kas pa tiem ieiet” (Mt 7:13–14).

Bet, ieejot pa šaurajiem vārtiem un ejot šo grūto ceļu, mēs atrodam Dzīvību. Dzīvību ar lielo burtu. Mēs atrodam To, kurš ir “ceļš, patiesība un dzīvība” (Jņ 14:6). Vai, pareizāk sakot, Viņš atrod mūs. Viņš mūs uzmeklē, uzceļ plecos un nes uz Sava Tēva valstību. Patiesi, vārti, kas ved uz dzīvību, ir tik šauri, ka tiem izspraukties cauri spēj tikai viens

cilvēks – Jēzus. Vienīgais veids, kā mēs varam pa tiem iekļūt, ir uz Viņa pleciem. Gluži kā gans uz saviem pleciem mājās nesa pazudušo jēru, visu ceļu priecādamies, tā arī Jēzus visu ceļu smaida un smejas, nesot mājup pie Tēva mūs, kas sēžam Viņam plecos, apķērušies Viņam ap kaklu.

Viņš mūs nes mājās. Viņš mūs izglābj no trivialitātes karnevāliem, kuros mēs tērējam savu laiku, dzenoties pakal bezjēdzīgiem sapņiem. Viņš atbrīvo mūs no mantas krāšanas labirintiem, kas dara nabadzīgu mūsu dvēseli. Viņš atbrīvo mūs no vergošanas emocionālismam, radikālajam individuālismam un visdažādākajām egocentriskā amerikāņu sapņa versijām. Un Viņš atklāj labāku ceļu, vienīgo labo ceļu. Ceļu, kurš patiesībā ir saskaņā ar to, ko nozīmē būt cilvēkam – būt Dieva dēlam vai meitai, līdzcilvēku brālim vai mātai, zemišķai radībai, kura vienlaikus nes arī sava Radītāja tēlu un līdzību.

Jēzū mūsu pasaule tiek apgriezta ačgārni. Taču sev par milzīgu pārsteigumu mēs atklājam, ka ačgārni atrasties Viņā nozīmē stāvēt pareizi. Tas, ko sākumā uzskatījām par nāvi, patiesībā ir dzīvība, un tas, ko uzskatījām par dzīvību, patiesībā ir nāve. Tas, ko norakstījām kā nevēlamas neveiksmes, ir panākumi, bet tas, ko uzskatījām par panākumiem, realitātē, kā izrādās, ir neveiksmes.

Turpmākajās nodaļās mēs runāsim par uzticīga kristieša dzīves neveiksmēm – par to, ko par neveiksmēm uzskata šīs pasaules veselā saprāta gudrība. Par nespēju būt neparastam, nespēju dzīvot neatkarīgu dzīvi, nespēju par katru cenu sasniegt lielus mērķus, nespēju domāt, ka mūsu laulību uztur mīlestība, pat par nespēju būt personīgās attiecībās ar Jēzu. Džordžs Formens teica, ka visa viņa biogrāfija tika “apgriezta ačgārni”. Tā tas notiks arī ar mums. Ja ne visa mūsu biogrāfija, tad vismaz dažas tās nodaļas gan. Jo mūsu ikviena dzīvē – gan personīgi, gan ģimenē un laulībā, kā arī

draudzē – ir jomas, kurās esam tik ļoti pieraduši pie mūsu kultūras tukšajām banalitātēm, ka pat neapzināmies to, ka mūsu sirds ir nomaldījusies.

Agrīnajiem kristiešiem pārmeta, ka viņi apgriez pasauli ačgārni. Lielākais kompliments, ko varam saņemt, ir apsūdzība, ka mēs darām to pašu. Kad tas notiks, mēs zināsim patiesību: ka Gars mūs caur Savu Vārdu uzceļ no jauna, lai mēs spētu būt, domāt, ticēt un rīkoties kā brīvi cilvēki, kurus atbrīvojusi Jēzus nāve un augšāmcelšanās, lai mēs varētu dzīvot labo dzīvi, kādu dzīvo Dieva mīļotie.

I daļa

MĒS PAŠI

LABĀ VĒSTS PAR TO, KA DIEVS JUMS NETIC

Nespēja ticēt pašam sev

Pie mana kravas auto *Freightliner* instrumentu paneļa ir piestiprināts neliels taisnstūra kalendārs, ne lielāks par 8×10 cm. Augšējā daļā redzama kāda mēslojuma ražotāja reklāma – viņš ir viens no maniem klientiem, pie kura es regulāri piestāju savā piegādes maršrutā. Zem uzņēmuma nosaukuma, logo un adreses atrodas desmitiem papīra lapu, kurās dokumentētas manas darba gaitas no janvāra līdz decembrim. Viens no maniem ikdienas rituāliem, pirms izslēdzu dīzeļdzinēju un beidzu savu maiņu, ir paņemt pildspalvu un atzīmēt ar “X” nupat aizvadīto dienu. Pēc tam katra mēneša beigās es šo lapu noplēšu, saņurcu un izmetu miskastē. Laiks iet uz priekšu.

Gada sākumā šis mazais kalendārs ir nevainojamā stāvoklī. Augšējā daļa ir spilgti sarkana kā ābols, divpadsmit papīra lapas ir baltas kā kokvilna, un to malas ir asmens taisnumā. Tomēr tad, kad no skaļruņiem izdejo dziesma “Prieks pasaulei”, kalendārs jau izskatās ārkārtīgi bēdīgi. Tas ir nolietots. Nobružāts. Netīrumu un tauku traipi no maniem pirkstiem ir likuši krāsām izbalēt. Viens no stūriem ir atplēšies,

jo tā lipīgā aizmugure vairs nelīp. Decembra lapas malas ir ieplēstas un ielocījušās.

Gads kalendāru nesaudzē. Tāpat tas bieži vien nesaudzē arī mūs.

Vai atceraties janvāri? To, kurš kā auglīgā zemē iesviesta sēkla šķita pilns potenciāla, gatavs augšanai un ražas nešanai? Jūs domājāt, ka tas nu gan būs labs, varbūt pat lielisks gads. Jūsu bērni bija veseli. Laulībā viss bija kārtībā. Jums bija stabils darbs. Un tad mēneši cits pēc cita ne tikai ņirgājās par jūsu optimismu, bet pārbaudīja un dažkārt, šķiet, iedragāja jūsu ticību.

Tāds bija aizvadītais gads manai mātai Reinai. Janvārī viņa raudzījās uz gaidāmajiem mēnešiem ar klusu smaidu. Viņa un viņas vīrs Skots abi bija veseli. Viņiem bija skaista, maza mazmeitiņa no abu dēla, un nupat pie Ziemassvētku eglītes viņi bija uzzinājuši, ka viņu vecākā meita oktobra sākumā tos svētīs ar vēl vienu mazbērnu. Gluži kā tas nevainojamais kalendārs šis gads rādījās gaišās krāsās, ar lielu potenciālu.

Tad līdz mājas sliekšnim atvilkās drūmais maijs. Pārkrāsojot vannasistabu, Reina, kāpdama lejā pa kāpnēm, izlaida vienu pakāpienu un nokrita, no sāpēm gandrīz zaudējama samaņu. Vasaru viņa pavadīja, dziedējot laužto kāju. Skots, lauksaimnieks un lopkopis, rudenī nedēļām ilgi slimoja, tikpat kā nespējams iziet no mājas, lai apkoptu savus lopus un sējumus.

Taču šie ikmēneša pārbaudījumi bija vien nieks, salīdzinot ar augustu. Viņu meitai bija priekšlaicīgas dzemdības, un mazā Remingtone Feita (Remi) mūsu visu dzīvē ienāca veselās astoņas nedēļas pirms noteiktā termiņa. Sirds problēmu un nopietnu elpošanas grūtību dēļ Remi atlikušo gada daļu pavadīja jaundzimušo intensīvās terapijas nodaļā, pieslēgta mākslīgās elpināšanas iekārtai.

Lai gan šajā gadā bija daudz svētību, ieskaitot šīs mazmeitas piedzimšanu, ceļojums no janvāra līdz decembrim ģimeni bija arīdzan nogurdinājis, pārbaudījis viņu ticību un līcis sajūsties vairāk “nolietotiem” nekā veselīgiem, gluži kā ar manu kalendāru.

Tāds bija manas māsas gads. Bet es varu derēt, ka jums ir pašiem savējie. Lielo cerību gads, kurš pārtapa Vēža gadā, Šķiršanās gadā, Bankrota gadā, Bēru gadā. Vai varbūt tas nebija viens dramatisks notikums. Vienkārši nogurdinoši gara virkne mazu notikumu, kas visi kopā tapa par gadu, kurš lika jums sajūsties kā neveiksminiekiem, gandrīz zaudēt cerību un ilgoties pēc jauna sākuma.

Jauns sākums – tas ir 1. janvāris, jo īpaši pēc gada, kas ir bijis pilns vilšanas. Tas ir Jaunā gada apņemšanas laiks. Sabiedrisko mediju slūžas tiks pārrautas ar tādiem iedvesmojošiem saukļiem kā, piemēram: “Nav nozīmes tam, kas mums aiz muguras vai mums vēl priekšā, bet gan tam, kas ir mūsos pašos.”¹ Vai: “Tici sev, un pārējais sakārtosies. Tici pats saviem spēkiem, cītīgi strādā, un tu varēsi sasniegt jebko.”² Tie visi izskan kopējā akordā: tevī pašā mīt bezgalīgs potenciāls; vien notici tam, realizē to un pieskaņo savām vēlmēm. Šis gads var kļūt par labāko tavā dzīvē, ja vien par sevi domāsi to labāko un noticēsi, ka tev ir viss, lai tas kļūtu par realitāti.

Bet, ja šādas Jaungada sajūtas tomēr ir visai bezgaršīgas, it kā tām pa virsu būtu jāpārkausa nedaudz reliģijas, jūs ieraudzīsiet arī tādus citātus kā, piemēram: “Dievs nekad tev neuzliek vairāk, nekā tu vari panest. Tev tas ir pa spēkam.” Vai: “Neviens kalns tev nebūs par augstu, neviens okeāns – par

1 Šo citātu parasti piedēvē Ralfam Valdo Emersonam (*Ralph Waldo Emerson*) vai Oliveram Vendelam Holmsam (*Oliver Wendell Holmes*), bet, visticamāk, tā autors ir Henrijs Stenlijs Haskinss (*Henry Stanley Haskins*). Sk.: <https://quoteinvestigator.com/2011/01/11/what-lies-within/>

2 Piedēvēts Bredam Henrijam (*Brad Henry*). Sk., piemēram, Danielle, “Brad Henry, Founder,” *Gather and Lounge*, June 8, 2015. Sk. <http://gatherandlounge.com/brad-henry-founder/>

plašu, neviens sapnis tev nebūs par lielu, ja vien uzticēsies tam, ka Dievs tev tic.” Bieži tiks citēti šie vārdi no filmas “Elmers Gentrījs”, lai uzmundrinātu nomāktos un mudinātu viņus dzert no šīs 1. janvārī pildītās potenciāla pudeles: “Varbūt tu netici Dievam, taču Dievs tic tev.”

Jaunā gada priekšvakarā, īpaši pēc divpadsmit mēnešus ilgām neveiksmēm un krišanas uz muts, šie pozitīvie sakām-vārdi par cilvēka potenciālu un dievišķo stiprinājumu varbūt pacels mūsu nomākto garu un noturēs mūsu grimstošās cerības virs ūdens. Varbūt tie būs mūsu panākumu atslēga, sperot tālākos soļus nezināmajā nākotnē.

Bet varbūt tas būs vispostošākais padoms, kādu jebkad esam saņēmuši.

Lai to uzzinātu, mums ir jāuzdod sev daži būtiski jautājumi, sākot ar vienu ļoti vienkāršu: varbūt ir iespējams, ka tavs sliktais gads Dieva skatījumā ir gads, kurā Viņš pie tevis paveica Savu labāko darbu? Vai tas, ko mēs apzīmējam kā sliktu, bieži vien nav tas, ko Dievs sauc par labu?

Atbildi uz šiem jautājumiem mēs meklēsim kāda slavena Babilonijas ķēniņa uzplaukumā un norietā.

Dubļu tronī sēdošais ķēniņš

Nebukadnēcara dzīve bija babiloniešu sapnis. Viņš bija kļuvis par vīrišķības iemiesojumu, mītu, par īstu leģendu. Viss, ko vīrietis varētu vēlēties savos vispārdrošākajos sapņos, jau bija viņam iedalīts: neierobežota vara, neizmērojama bagātība, prestižs, gods, atzinība, sievietes un viss pārējais. Ja vien viņš vēlējās, viņš varēja dabūt brokastis gultā, pēcpusdienā nomedīt trofejnieku, vakarā iedzert vīnu un pavakariņot ar saviem draugiem, bet naktī savu seksuālo apetīti remdēt sava harēma palagos. Viņam piederēja tas, par kā iegūšanu daudzi vīri būtu ar mieru kādu pat nonāvēt. Sacīt,

ka viņš baudīja labo dzīvi, nozīmētu dot gadsimta neatbilstošāko novērtējumu. Nebukadnēcars bija rokzvaigzne, biznesa magnāts, pasaules slavenība un pleibojs – viss vienā.

Un viņš bija lemts bojāejai.

Kādu nakti Nebukadnēcars sapņoja, ka viss, kam viņš ir pieķēries, tiks iznīcināts. Viņš tiks aizdzīts prom no citiem cilvēkiem, un viņam būs jādzīvo kā dzīvniekam, gremojot zāli, izmirstot rasā un domājot ar dzīvnieka prātu (Dan 4:1–15). Daniēls šo sapni iztulkoja un brīdināja viņu, aicinot nožēlot grēkus, parādīt žēlsirdību nabagajiem un darīt taisnību (24. p.). Taču ķēniņš šo lūgumu negribēja dzirdēt.

Sākumā likās, ka šis neparastais sapnis ir bijis tikai gais-tošs murgs, nevis pravietisks brīdinājums, jo turpmākos divpadsmit mēnešus dzīve aizvien ritēja tikpat gludi kā iepriekš. Viņš turpināja piekopt savu grezno dzīvesveidu, kādu varēja atļauties vien bagātie un slavenie.

Tad kādu dienu, pastaigājoties pa savu pili, viņš uzlūkoja savu grandiozo metropoli un ļāva runāt savam ego: “Vai šī nav tā lielā Bābele, ko es uzcēlu ar savu spēku ķēniņam par mājokli un par godu savai varenībai?” (27. p.). Vārdi vēl nebija paguvuši atstāt ķēniņa muti, kad šis murgainais sapnis beidzot piepildījās.

Beigu beigās Nebukadnēcara “labā dzīve” tika atmaskota – tā bija niecību niecība, smilšu pils, kuru aizskalojuši dievišķās tiesas paisuma viļņi.

Bija pienākuši šī valdnieka dzīves sliktākie gadi, kuri beigās izrādījās esam viņa dzīves labākie gadi. “Labākie” ne tāpēc, ka tie bija bez ciešanām, smaids vai pārticības pilni. Tie bija briesmīgi. Tā ir dīvaina aina: iztēlojieties karali, kura mati izaug tik gari kā ērgļa spalvas, bet nagi kā putnam; viņš pārvietojas četrpāpus, gremodams zāli, kā govys atgremo savu barību (30. p.). Šis vīrs bija pilnībā izpostīts. Viņš bija pazaudējis visu. Viņš bija pazemota, nicināma, biedējoša cilvēka

karikatūra. Nav neviena Bībeles tēla, kurš dzīvnieciskā, necilvēciskā eksistencē būtu nogrimis vēl dziļāk par šo reiz tik pašapmierināto, narcistisko ķēniņu.

Un tomēr tieši šeit, viszemākajā punktā, viņš beidzot tika samierināts ar Visaugstāko. Beidzoties ciešanām, viņš pacēla acis uz debesīm, un viņam tika atdots veselais saprāts. Viņš slavēja Visaugstāko, godinādams un cildinādams To, kurš dzīvo mūžīgi (31. p.). Galu galā viņa galminieki viņu uzmeklēja, un viņš no dubļiem atkal tika iecelts tronī. Viņa stāstījuma noslēguma pants vēsta: “Es, Nebukadnēcars, tagad slavēju, godinu un augsti teicu debesu Ķēniņu, jo visi Viņa darbi ir patiesība un visi Viņa ceļi ir taisnība: Viņš var pazemot tos, kas lepnībā staigā” (34. p.).

“Viņš var pazemot tos, kas lepnībā staigā.” Pirms nebija nodzīvojis savas dzīves ļaunāko gadu, šis ķēniņš nekad neizteica, *nebija spējīgs* izsacīt šo lielisko ticības apliecību. Jaunās Derības vārdiem sakot, Dievs Nebukadnēcaru piesita krustā. Viņš nonāvēja šo lepno vīru, lai savā iztukšotībā tas atklātu, ka aizpildīt viņā mītošo tukšumu spēj vienīgi Dievs. Šis absolūtais neveiksminieks atklāja, ka viņa neveiksmē ir iesaīnoti tie debešķīgie panākumi, kādus var dāvēt vienīgi Kristus.

Šis stāsts uzskatāmi ilustrē, kā tas, ko mēs saucam par sliktu, pēc Kunga domām, bieži vien nāk mums par labu. Tā rīkojas krusta Kungs. Mēs uz dzīvi skatāmies ar godības acīm, bet Viņš uz mūsu dzīvi skatās ar krusta acīm. Kur mēs redzam nāvi, Viņš redz dzīvību. Kur mēs redzam zaudējumu, Viņš redz ieguvumu. Viņš patiešām it visu apgriež ačgārnī.

Un to, ko Viņš iespaidīgā veidā darīja pie Nebukadnēcara, Viņš mazāk iespaidīgā veidā dara arī pie mums. Mēs varbūt iedomīgi nestaigājam savā pilī, izriestām krūtīm baudīdami savus pasaulslavenos sasniegumus, taču smagi velkam līdzi savu lepnību, savas trofejas, savu pašprietiekamību, savu

atkarību no kontroles, savu neremdināmo ego. Un uz tiem visiem noraugās dievišķi asais acu skatiens. Tā kā Tēvs mūs mīl, Viņš mūs pārmāca un dara pazemīgus (Ebr 12:6). Šajā Dieva dāvātajā pazemībā un tikai tajā mēs sākam apzināties faktu, ka dažkārt tieši ļaunākie mūsu dzīves gadi ir tie, kuros Dievs mūsos veic Savu labāko darbu.

Nebukadnēcara sindroms

Mūsu mūža cīņa ir tas, ko mēs varētu saukt par Nebukadnēcara sindromu. Tāpat kā šis ķēniņš, arī mēs pēc dabas esam ticīgi. Tikai mums allaž ir tieksme ticēt nepareizajai lietai. Mums diezgan labi padodas ticēt visam, izņemot Dievu. Un mūsu priekšā ir vesels izvēlēm noklāts zviedru galds. Dzīve ir kā ēdnīca. Paņem savu paplāti un virzies garām letei, ar karoti uzlikdams uz šķīvja mazliet varas, ar stangām ieceldams tajā nedaudz materiālās labklājības, nogriezdams kārtīgu gabalu kontroles. Uzdzer tam visam vīrsū milzīgu sacukurotas pašapziņas glāzi. Mums katram ir atšķirīgas garšas kārpiņas, un dievu izvēle ir gandrīz bezgalīga; tad nu mēs katrs izjūtojam laukā ar paplāti, kura ir pilna ar visdažādākajām dievībām, kuras, mūsaprāt, remdēs mūsu garīgo apetīti.

Tomēr mēs, gluži kā šis senais ķēniņš, atklājam, ka tas, kas izskatās apetīti rosinošs, kas garšo saldi, kas ir viegli norijams, parasti ir par ēdienu nomaskējusies inde. Kristum ir pavisam cita veida virtuve. Un, lai gan Viņa pasniegtie ēdieni un dzērieni ir dažādi, tie visi nav nekas cits kā dažādi veidi, kādos Viņš mūsos ieliek Sevi un Sevī ieliek mūs.

Jēzus virtuves ēdienkarti īsumā izsaka uzraksts uz Svētā Patrika bruņām:

“Kristus ar mani,
Kristus man priekšā,
Kristus aiz manis,
Kristus manī,
Kristus zem manis,
Kristus virs manis,
Kristus man pa labi,
Kristus man pa kreisi,
Kristus, kad es apguļos,
Kristus, kad es apsēžos,
Kristus, kad es pieceļos,
Kristus ikviena cilvēka sirdī, kurš par mani domā,
Kristus ikviena cilvēka mutē, kurš par mani runā,
Kristus ikvienā acī, kas mani redz,
Kristus ikvienā ausī, kas mani dzird.”³

Īrijas svētais patrons sniedz poētisku izklāstu par to, ko Pāvils rakstīja filipiešiem: “Jo dzīvot man ir – Kristus un mirt – ieguvums” (Flp 1:21). Kādā senā korālī mēs šo patiesību apliecinām ar trīskāršu uzsvāru: “Jēzus, Jēzus, tikai Jēzus manas sirds ilgas remdēt var.”⁴

Vienīgi Kristus. Jēzus, Jēzus, tikai Jēzus. Viņš ir Tēva vienīgais ēdiens. Maize, kas nāk no debesīm, lai pasaulei dotu dzīvību (Jņ 6:51). Izmeklētais ēdiens un dzēriens, kas mūs pabaro tā, kā to nespēj nekas un neviens cits, jo Viņš ir Tēva mīlestības iemiesojums miesā un asinīs.

3 Šai lūgšanai ir vairākas versijas, kuras tradicionāli tiek piedēvētas Sv. Patrikam (5. gs. vidus). Šī versija ir no vietnes: <http://www.ourcatholicprayers.com/st-patricks-breast-plate.html>

4 Ludaemilia Elisabeth, “Jesus, Jesus, Only Jesus” (1687), tulk. August Crull (1880). Sk.: <https://www.lutheranhymnody.org/tlh/348>